

Unija avničnih delavcev sprejela protikomun- nistične provizije

Delegacija konvencije avtomobilskih delavcev povetoma z zadnjimi komunističnimi vplivi v organizaciji.

ATLANTIC CITY, N. J. — Velika CIO unija avtomobilskih delavcev je privla na svoji konvenciji protikomunistične vijake ter dala internacionalni uniji oblast, da gre lahko preko glavvarjev lokalnih unij ter pozove članstvo, ki je kaj zakrivilo, na zaslivanje in sedbo. Tozadevne provizije so bile sprejete z ogromno večino glasov. Naperjenje so v glavnem proti maloštevilnim komunistom, ki so še ostali v uniji avničnih delavcev.

Konvencija je odglasovala prispevek \$50,000 Free World Labor skladu; prispevek se bo uporabljal za podporo delavskih gibanj v Evropi.

Rdeča Kitajska je znatno okrnila svojo pelletko

Z grandioznim načrtom ne bo nič, ker menda ni dovolj pomoči od Sovjetske zveze.

HONG KONG. — Vedno več znamenj je, da Kitajska ne dobi od Sovjetije, kar bi rada in kar je pričakovala, zato so bili kitajski oblastniki prisiljeni okrniti za 30 odstotkov Mao Tse Tungov ambiciozni načrt za industrializacijo dežele.

Kitajski radio je naznanil, da je bila v Peipingu konferenca "planarjev", na kateri so bili sklenjeni tozadevni zaključki.

Po velikanski propagandi za petletni načrt, ki so ga pričeli izvajati 1. januarja, ostaneta samo dva vzroka za to nepričakovano spremembo:

KITAJSKI komun. "planarji" so spoznali, da nimajo potrebnih sredstev za izvedbo tega načrta.

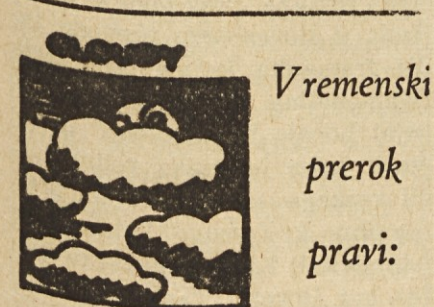
RAČUNALI so na razno blago in potrebščine, ki naj bi jih preskrbeli Sovjetija, katerih pa ni bilo.

Poizvedovalni kotiček

Anton Klun, 10706 Dove Ave., Cleveland 5, Ohio, išče naslov svojega daljnega sorodnika Ivana Vadnala, rojenega 1. 1898 v Rakitniku pri Postojni v Sloveniji. Pred nekako 28 leti je živel v Clevelandu. Kdor bi o njem kaj vedel naj sporoči na gornji naslov.

Kraljica Marija nevarno bolna

LONDON. — Bivša angleška kraljica Mary, ki je stara 85 let, in ki je stara mati sedanje kraljice Elizabete, je nevarno bolna. Zdravstveno stanje se ji je zelo poslabšalo in zdravniki so mnenja, da utegne živeti kvečjemu še nekaj dni.

Vremenski
prerok
pravi:

Popoldne naletavanje snega. Popoldne in ponoči deloma oblačno in bolj mrzlo.

DRZEN BEG V SVOBODO

Češki letalec je pripeljal z letalom 29 potnikov v Zapadno Nemčijo.

FRANKFURT, Nemčija. — Nek drzen češki pilot je kljub radarskemu omrežju in naglim sovjetskim MIG letalom tvegala s potniškim letalom beg v svobodo, v katerem je tudi uspel. Dne 23. marca ponoči je pripeljal v Zapadno Nemčijo 29 oseb. Ameriško letalsko poveljstvo je mnenja, da so bili tudi potniki na tem letalu v zaroti. Med potniki je bilo več žensk.

Ameriška visoka komisija v Bonnu je izjavila, da prometnih čehov ni bilo na tem dvomotornem potniškem letalu. Češka vojaška misija v Berlinu je prosila oblasti Zapadne Nemčije za dovoljenje, da bi smela v Frankfurtu k ogledu letala in razgovoru s potniki.

Letalo je odletelo iz Prage v 115 milj oddaljeno mesto Brno na Moravskem, pa je pilot letalo v zraku preusmeril ter poletel proti ameriški zoni, ki se nahaja 100 milj proti zapadu.

Podaljšanje zakona o najemninah in stanarinah

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower in republikanski kongresni voditelji so se zedinili, da bodo priporočili in delovali za podaljšanje kontrole stanovanjskih najemnin do 1. oktobra.

Delavec ubit v livarni

WELLINGTON, O. — V Sterling Foundry se je smrtno ponesrečil 46 let stari delavec Russell E. Hines. Nanj je padel kos železa, ki je visel na verigi, pa se je le-ta pretrgala.

RIDGWAY NA RENU

WIESBADEN, Nemčija. — Semkaj je dospel na dvodnevni obisk ameriški poveljnik NATO čet, gen. Ridgway. Od tu bo odpoval po Reni v Bonn.

Maršal Tito bi rad uvažal dolarje in izvažal ideje

Zadnji čas bi bil, da se iztrezijo zapadni lahtoverneži.

NEW YORK. — Tito bi rad uvažal dolarje in izvažal ideje. Ker ta posel ne gre vedno po njegovi volji, je nedavno tožil: "Vedno bolj žive in močnejše pastajajo zveze z zapadnimi državami, mesto da bi bile transmisije naše stvarnosti na Zapadu, so postale transmisije raznih socializmu tujih, preživelih idej, ki pronicujejo v naše družabno življenje." Zato kliče partiji, da mora pripraviti "pravočasno in sistematično borbo v ljudskih množicah proti tujim klerikalnim, buržujskim in kominformskim vplivom in stališčem."

Menda zato, da bi se streznili zapadni lahtoverneži, je Tito krepko dodal: "Radi neverjetno hitrih sprememb pri nas, ki smo jih napravili v smeri demokratizacije, so začeli razni elementi, ki ne marajo socializma (to se pravi: komunizma, ured.), napačno razumevati našo demokratizacijo in dvigati glave. Pojavila so se razna mišljenja o svobodi v tem in onem. Mi bi ne bili pravi revolucionarji, če bi ne znali pravočasno pobijati takih pojavov, ki niso samo škodljivi, ampak celo protirevolucionarni. Protirevolucionarno je vse, kar ovira revolucionarni razvoj, pa naj se že označuje kakor koli."

Vtrajen kolesar

VICTORIA, Tex. — Semkaj je prispel s kolesom 26-letni Frances Elias, ki potuje s kolesom iz Buenos Airesa v Alasko in zopet nazaj. Prevozil bo 35,000 milj.

Za podaljšanje zakona

WASHINGTON. — Delavski departament je apeliral na kongres, naj za eno leto podaljša zakon, pod katerim prihajajo v deželo delavci iz Mehike.

V OSPREDJU — V spretnosti, ki jih je povzročila v Sovjetiji Stalinova smrt, je dobila večji pomen tudi sovjetska armada. Tajna policija (Beria), komunistična partija (Malenkov) in vojska (Bulganin) so trije stebri, na katerih stoji moč komunistične vlade v Sovjetiji. Slika nam predstavlja maršala Bulganina.

Komentarji bivšega predsednika Trumana

LOS ANGELES. — Bivši predsednik Mr. Truman je odpoval z ženo in hčerko na enomesečne počitnice na Havajsko otočje. Časnikarjem, ki so ga spremlili na parnik, je povedal sledeče: "Iz izkušnje vem, da so Sovjeti kršili vse pogodbe, kolikor so jih sklenili."

Ostale njegove ugotovitve: — Glede pomanjkanja streliva v Koreji: "Znana so mi vsa dejstva, toda nisem v položaju, da bi jih komentiral. Jaz se trudim, kolikor pač morem, da ne spravljam v zadrego nove administracije."

O sprejemu Havajev in Alaske v Unijo: "Upam, da bosta obe deželi sprejeti."

O demokratični stranki: "Prišla bo spet na krmilo. Stevenson je čudovit voditelj."

Nato je še povedal časnikarjem, da je izgubil na teži štiri funte, odkar je odšel iz Bele hiše. Zdaj tehta 171 funtov.

KONEC SLADKIH BESED IN SOVJETSKIH 'ČAROV'

Zdaj smo spet to, kar smo bili: imperialisti in vojni hujskači, ki moramo spremeniti napis na kipu Svobode. — Sovjeti in Čehi nas dolže, da jim delamo zgago za železno zaveso.

ZDR. NARODI, N. Y. — Sovjetska zveza in češkoslovaška sta prenehali v ponedeljek s svojo kratkotrajno vlnudnostjo ter napadli Združene države z obdolžbami, da hujskajo na ekucijo v deželah za železno zaveso.

Zdaj je spet vsa stvar v starem tiru, zato so skupne vse mirovne nade nekaterih delegatov.

Henry Cabot Lodge, jr., glavni delegat Združenih držav, je ustrelil nazaj ter izjavil, da komunisti ne prihajajo pred politični odbor ZN s "čistimi rokami." Dejal je, da je komunistična preukacija v češkoslovaški leta 1948, "najznačilnejši primer subverzije v modernih časih."

V kontrastu z rahlimi in miroljubnimi besedami sovjetskega bossa Malenkova, sta dva reprezentanta sovjetskega bloka silovito napadla Zdr. države, češ da Washington povzroča in podpira prekucijo in špionažo v komunističnih deželah, kjer oborožuje izdajalce za boj proti obstoje-

čim vladam. Andrej Gromyko, sovjetski delegat, ki je doslej molčal, ker se je vsekakor pripravil na svoj sedanj napad, je izjavil, da so Združene države s sprejemom in odobritvijo zakona za vzajemno varnost, zagrešile agresivno dejanje. Rekel je, da so sponzorji tega zakona delali kot "klavci" z namenom, da uporabijo oborožene begunce proti komunističnim vladam. Ta zakon ni zasnovan za zaščito, temveč za agresijo proti Sovjetom, je rekel Andrej.

Posebno gorak je bil Gromiko Združenim državam, o katerih je dejal, da so zavrgle svojo staro politično "svobodo za vse". Rekel je, da bi moral biti na kipu Svobode v New Yorku zdaj sledeči napis: "Odpovejte se upanju vsi, ki tu vstopite!"

Delegat Lodge pa je usekal nazaj, da je najboljši odgovor na to, če se povpraša, koliko ljudi, ki žive tukaj, bi bilo pripravljeno oditi iz dežele.

Gospodarski tednik ameriške vlade navaja nekatero gospodarske podatke iz Jugoslavije

Izdelki iz bele moke so zopet na svobodnem trgu. — Cena kruha je poskočila od 30 na 60 dinarjev za kilogram. Število zadrudnih kmetij se je v Jugoslaviji znižalo za več kot tisoč.

WASHINGTON. — "Foreign Commerce Weekly", tednik, ki ga izdaja oddelek za trgovino vlade Združenih držav, daje tole poročilo o gospodarskem stanju v Jugoslaviji:

V Jugoslaviji so z velikimi napori izvršili nekaj osnovnih investicijskih načrtov. . .

S tem se bo povečala proizvodnja jekla v Jugoslaviji za 100,000 ton letno in sicer za 45,000 ton na Jesenicah, za 10,000

ton v Guštanju in za 45,000 ton v Zenici.

Valjarna v Zenici je tudi dovršena, pa še ne bo začela obratovati, dokler ne bodo zgrajeni drugi oddelki te industrije. Obratovati je začela tovarna malih cevi v Sisku, ki more proizvajati 20,000 ton letno.

Cene živil v Beogradu so narasle za 3 odstotke. Zvišale so se cene jajc, sira, fižola in jabolk, dočim so cene kruha, moke, masti in sladkorja ostale iste vsaj v državnih trgovinah.

Da bi zaloge žita za kruh pokrile čim večji del potrebe, je Jugoslovanski Gospodarski svet odredil višjo stopnjo mlenja rži in pšenice. Izdelki iz bele moke, kot makaroni, špageti in slaščice, so zopet na svobodnem trgu. V Beogradu je cena kruha poskočila od 30 na 60 dinarjev za kilogram.

Število zadrudnih kmetij se je v Jugoslaviji znižalo za več kot tisoč. Tako poroča poluradno časopisje. Znižanje je nastalo v zadnjem letu. Sedaj je kakih 5,900 zadrug, odmed jih je bilo pred letom 6940.

Odpravljene zadruge so bili večinoma mali, nedonosni kolektivi v goratih krajih. Čeprav znašajo 15 odstotkov vseh zadrug, pomenijo komaj 3 do 4 odstotke skupnega pridelka.

Oblasti, ki so dovolile te izpremembe, so objavile, da hočejo pospeševati in podpirati poselne zadruge za proizvodnjo, kot za živinorejo, vinogradništvo, sodne, izsuševalne, strojne in slične zadruge. Izgleda, da bodo posamezni zasebni kmetje mogli vzdržati svojo zemljo, le podžigali in podpirali jih bodo, da bi skupno obdelovali, skupno obratovali s stroji, da bi povečali pridelek, in skupno prodajali.

Čeprav razpust zadrug pome-

Razne drobne novice
iz Clevelanda in
te okolice

Asesment—

Danes je 25. ko pobirajo tajniki asesment.

Osma obletnica—

V petek, 27. marca ob 7:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., sv. maša za pok. Mary Strnad v spomin 8. obletnice njene smrti.

Velikonočne košarice—

Otroci imajo s prazniki veliko veselja. To veselje jim še povečate, če jim kupite košarice na 6304 St. Clair Ave., v Molly & El's Confectionery. Več v oglasu.

Komunisti v Koreji so izvedli najhujši napad v petih mesecih

Vojaštvo ameriške sedme divizije je zopet zavzelo vse izgubljene postojanke.

SEOUL, Koreja. — Kitajski komunisti so v svojem najhujšem napadu v zadnjih petih mesecih prevallili mnogo ozemlja Old Baldy hriba, toda pehota ameriške sedme divizije jih je vrgla nazaj ter ponovno zavzevala začasno zavzete položaje.

Poročila s fronte naznanjajo, da je vojaštvo sedme divizije zopet zavzelo ves hrib razen enega samega vrha, katerega pa zdaj napadajo pod zaščitnim ognjem artilerije.

Pri napadu sodelujejo tudi čete iz Abesinije in Colombije.

Kitajski komunisti so vrgli v ponedeljek ponoči 3,500 mož napram zavezniškim četam, ki branijo starodavna invazijsko pot v Južno Korejo.

Po zakopih in bunkerjih so se vršili naravnost divjaški boji, ki so se polagoma razširili preko gorskih grebenov.

Samomor v celici

COLUMBUS, O. — V tukajšnji državni jetnišnici se je obesil jetnik Robert Kiner, čigar kazen bi bila potekla 2. novembra 1956. Bil je 46 let star.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON. — Kraljica Mary, stara mati sedanje kraljice Elizabete II. je ponoči umrla. Ob smrti je bila stara 85 let.

SEOUL, Koreja. — Čete ameriške sedme divizije so prešle danes zjutraj v protinapad, da zavzamejo nazaj izgubljene položaje na Old Baldy hribu.

WASHINGTON. — Senator Robert A. Taft je obljubil "objektivno" revizijo Taft-Hartleyjeve postavke, ko je pričel senatni delavski odbor z zasliševanjem tega kontroverzega zakona.

ni v neki meri popuščanje od prisilne kolektivizacije sovjetskega tipa, ki zahteva, da ostanejo kolektivi v vseh panogah proizvodnje in pridelovanja, vendar ne moremo pričakovati kake popolne spremembe tozadevne politike. Vladni uradniki so namreč na drugi strani ponovno zagotavljali, da verujejo v kolektivno kmetovanje kot edino uspešno v ravninah in plovitih pokrajinah, ker je moč obdelovati po skupnih, širših načrtih in uporabljati stroje.

(Dalje jutri.)

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave., Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 59 Wed., March 25, 1953

Odločitev v tržaškem vprašanju pomembna tudi za Zahod

Oči narodov onstran železne zavese so uprte proti zahodu. Z zanimanjem in skrbjo spremljajo vsako potezo, ki jo napravi demokratični svet v hladni vojni s komunističnim nasiljem. Trst je že dolgo časa v ospredju pozornosti na zahodu kot tudi na vzhodu. Če napravi Zahod v reševanju tega vprašanja prenapljen korak, utegne imeti to zanj neugodne posledice v razpoloženju narodov onstran železne zavese.

O tem je prinesel v Trstu izhajajoči slovenski tednik "Demokracija" tale tehten in zanimiv članek:

"Ko so Hitlerjeve armade l. 1941 udrle v Sovjetsko zvezo, jim tamkajšnje ljudstvo ni nudilo velikega odpora. Nasprotno. Ponekod so jih pričakali celo kot nekakšne osvoboditelje.

Stvar je šla še dalje in že takoj v začetku se je pokazala velika pripravljenost za vstop v oborožene oddelke, ki bi se borili proti komunističnemu režimu. Prav tako ne smemo izpregledati velikega obsega, ki ga je vključ vsem hitlerjevskim napakam kasneje zavzelo Vlasovo gibanje.

Dejstvo je torej, da bi Nemci brez nadaljnega imeli ob svoji strani sovjetske narode, če bi tem narodom obljubili in dali svobodo. Tega pa seveda niso storili. Dosledni svoji ideologiji so hitlerjevci pričeli neusmiljeno tlačiti prebivalstvo zavojevanih dežel in to ni moglo roditi drugega kakor odpor. S tem so množice, ki so bile proti komunizmu, spet vrgli v komunistične roke, kajti stari rdeči režim jim je bil še edini, pri katerem so v obupu lahko upale na zaščito. Pod njim so bili vsaj vsi enaki v zapostavljanju, če že ne v svobodi; ni bilo večjih pravic za ene in manjših za druge, kar nabolj boli.

Tako so hitlerjevci dejansko vodili v zasedenih pokrajinah politiko, ki je koristila Kremlju in ga tudi rešila. Izpregledali so veliko možnost, ki se jim je nudila. To so v zadnjih letih ugotovili že mnogi pisci in posebno v anglo-ameriškem svetu se vedno pogostje slišijo glasovi, ki opozarjajo na ta primer in izvajajo iz njega nauk, katerega bi se moral Zahod držati v svoji politiki do satelitskih in sovjetskih narodov. Vsi ti narodi namreč potrebujejo svobodo in hrepene po samostojnosti. To jim je treba obljubiti in tudi dati. Za tujega gospodarja, ki bi jim hotel vsiljevati svojo voljo, se pa nikdar ne bodo borili. V izbiri med domačimi ali tujimi oblastniki se bodo pred tako izbiro neizogibno odločili za domače ljudi, pa čeprav so še tako rdeče pobarvani in jih še tako težko prenašajo.

Eden izmed pomembnih mož, ki že dolgo opozarja na potrebo svobodoljubnega in širokogrudno demokratičnega razmerja do zaslužjenih narodov, je n. pr. tudi George Kennan, do nedavnega ameriški veleposlanik v Moskvi.

Zakaj pa pišemo vse to?

Ozrmo se na zemljevid, pa nam postane jasno.

Trst je danes edino mesto na svetu, kjer imajo zahodni zavezniki neposredno oblast nad prebivalstvom slovenskega rodu in nosijo odgovornost za razmere, v katerih poteka njegovo življenje. Morda bo kdo ugovarjal, češ saj žive Slovani tudi v severnih predelih Grčije, obmejnem pasu zahodne Turčije, na Koroškem in v Italiji. Res je. Toda tam jim vladajo tamkajšnji večinski narodi, ki pač ne morejo pokazati veliko drugega kakor pa so, kar smo doslej že videli v zgodovini.

V Trstu je stvar drugačna. Tu je oblast v rokah zastopnikov velikih zahodnih oblasti, ki nimajo namena, da bi si prilastile ta ali oni kos slovenskega ozemlja, katerim ni potrebno, da bi slovanski živelj raznarodovale, in jim tudi ne more koristiti, da bi ga zastavljale. Prebivalstvo našega mesta živi vsaj na papirju v senci in pod zaščito tistega Varnostnega sveta, ki je izvršni organ Združenih narodov in vseh velikih ter plemenitih načel, ki so jih ti Združeni narodi proglasili, za katerega so ljudje v drugi svetovni vojni umirali in jih je tudi zdaj zahodni svet ponovno zapisal na svoje prapore.

Tako je pri nas.

Na drugi strani pa je velika večina narodov satelitskih držav in Sovjetske zveze, torej večina narodov, ki jih je treba osvoboditi komunističnega jarma, tudi slovanskega rodu. Po izkušnjah, ki so jih ti narodi doživeli z Nemčijo, gledajo zdaj z velikim nezaupanjem na vsakega tujca, ki jim ponuja roko in trdi, da bi jim rad pomagal, da se izkopljejo iz svoje nesreče. Če imajo velike svobodoljubne države, posebno velika ameriška Unija, z vsemi pod komunističnim suženjstvom živečimi narodi iskrene namene, potem morajo paziti, da si zaupanje teh narodov pridobijo in da ga enkrat pridobljenega ne zapravijo. To pa bodo dosegle le, če bodo otipljivo dokazale, da med njihovimi obljubami in dejanji ni razlik, ki bi sprožile in upravičevale morebitne sume.

V teh okoliščinah je Trst edino pozorišče, kjer Zahod danes lahko z dejanji dokaže, če bo Slovonom res prinesel svobodo in demokracijo in če ne bo na njihov račun krivično podpiral drugih, neslovenskih narodov.

Trst je danes zrcalo, v katerem vzhodni evropski naro-

di gledajo, kako se v njem odražajo sicer lepa in svobodoljubna zahodna gesla.

To je politično dejstvo, ki ga ne bi smeli izpregledati politiki, katerim ne more biti vseeno, če bodo v primeru spopada s komunističnim svetom stotine milijonov Slovanov pritegnjene na njihovo ali pa potisnjene na nasprotno stran.

Zato bi morali s tega širšega in če hočete, tudi popolnoma sebičnega vidika dvakrat pretehtati, predno bi dovolili, da se na Tržaškem pod njihovo odgovornostjo dogajajo slovenskemu življu take krivice, kakršne doživljamo že vsa ta leta.

Tega do danes niso zadostno upoštevali!

Če bo šel razvoj še dalje po tej poti, potem je to kaj slab potokaz za bodočnost in v veliko škodo svobode in demokracije bo, če bo tudi Zahod, vključ v tolikim opozorilom svojih politikov, izgubil tisto težko in pomembno karto, od katere je odvisen izid spopada svobodoljubnih in totalitarnih ideologij, in kateri se pravi: naklonjenost in podpora večine narodov, nad katerimi gospodari danes komunizem v Evropi."

BESEDA IZ NARODA

Članstvu dr. Presv. Srca Jezus. št. 172 KSKJ

Cleveland, O. — Ko boste to čitali, bom, ako Bog da, že onkraj luže. Še enkrat pozdravljam vse člane in članice društva in vsakemu bi rad posebej segel v roko pri slovesu, pa žal ni moč: čas me je kar prehitel in moram, da se žurim.

Namen tega dopisa je v tem, da sporočim članstvu društva, da je glede uprave pri društvu vse urejeno. Tajniške posle bo vodil zelo izvežbani in prevdarni g. Joseph Ovsenek, ki je blagajnik pri društvu. On bo vodil tajniške posle, da bo šlo vse brezhibno. V slučaju da kdo zbolí, ali se pripeti kaj drugega in prav tako plačevanje asesmentaa se obrnite nanj. Njegov naslov je: 557 Stanard Ave., to je cesta, ki je blizu St. Clair Ave. in E. 55. St. Telefon pa je: UT 1-4474

Drugi, ki mu bo pomagal, je predsednik društva Joseph Vrtančnik. Tisti, ki ste v njegovi bližini, se lahko javite za vse slučaje pri njemu. Njegov naslov je: 13235 Puritas Ave. telefon pa je: CL 1-2117. Tako ne boste prav nič v zadregi glede postrežbe. Jože je zmožen in poštvovalen uradnik društva in vam bo šel prav rad na roko ter pomagal blagajniku — tajniku g. Ovse- neku. Toplo priporočam, da jima greste v vseh ozirih na roko, kakor bosta šla tudi ona dva vam.

Iskren pozdrav in na svidenje! Jože Grdina.

V Floridi je prijelno

Miami, Fla. — "Ko bom stopil v pokoj, bom šel v Miami, v Florido?" Take načrte imajo prenekateri naši možje in žene, ki imajo družino že preskrbljeno, pa se kasneje premislilo in ostanejo doma.

Več pisem sem že prejel, v katerih me znanci vprašujejo, kako se tu pri nas živi. Predvsem moramo zahvaliti Boga, da živimo v deželi, kjer v nekaj urah lahko preletiš iz zimske pokrajine v sončno poletno in to brez vsakega potnega lista. Statistika pravi, da je v Floridi, posebno v Miami, samo 15 dni v letu brez sonca. Tukajšnji domačini trdijo, da se življenje podaljša kar za 10 let. Jaz jim kar verjamem. Moj brat John, ki je živel v Clevelandu od leta 1882 do leta 1915 se je tudi preselil v majo bližino, kmalu nato, ko mu je umrla žena. Takrat ga je napadla huda naduha (astma) pa je kar z družino priromal sem doli. Je že precej v letih in se kar dobro počuti.

Ko se vzimam okrog, vidim več starih ljudi čez 65, kakor kje drugje. Tukaj na naši 33 Ave. žive 3 slovenske družine. Naša sosedja je Mrs. Frances Rabic in njena mati Mrs. Sturm, ki sta prišli iz Claridge, Pa. Obe sta vdovi. Mrs. Sturm je že 83 let stara, pa tako pridno obdeluje svoj vrtiček, kot bi imela šele 25 let. Neki Mr. Silbert, ki se večkrat oglasi pri meni, bo v starosti 84 let pričel zidati novo hišo.

Na tukajšnjem igrišču "shuffelboard" se shajajo sami stari ljudje. Nekateri so iz N. Y., Pa., Ill., Minn. in Ohio. Nič formalnosti ne poznajo, po prvem razgovoru postanejo dobri znanci.

Tukaj je življenje za \$300.00 na leto cenejše kot na severu. Dom z dvema spalnicama stane približno \$6,000 do \$7,000. Letni davek od teh znaša navadno \$2 ali \$2.50, ker za prvih \$5,000 hišne vrednosti ga izberejšo (Homestead exemption).

Mi imamo precej velik vrt. Že cel mesec februar smo imeli paradižnike, solato in drugo zelenjavo. Nič se nam ni treba bati, da bi nam zmrazilo, kar posadimo. Mrs. Modrijan v Tampi, Florida, pa je zadržnj, ko sem jih obiskal, tožila, da so ji rožice zmrazilo.

Najti zaposlitev tu v Miami ni težko, posebno za dekleta ne. Naša Dorothy, ki je bila preje zaposlena v Nottingham Library v Clevelandu, dela sedaj v Miami Shore Library.

Pred kakimi šestimi leti je bila okolica Miami še krovji pašnik, sedaj je pa že več kot polovico pozidanega. Parcele za zidavo se še dobe. Stanejo \$700, merijo pa 70x108. Da imamo vodo, damo zvrzati 55 čevljev v zemljo, prav do skale. Imamo dosti dobre vode za kuhinjo in za zalivanje vrta, pa nas ne stane nič.

Dolčas nam ni, ker nas vedno kdo obišče. Mr. in Mrs. Joe Mohar iz Clevelanda sta bila en mesec tu. Z Joevom sva hodila "fišat", tako da imam prav prav do drugega posta dovolj. Mr. Mohar mi je rekel, da bi rad poslal sorodnikom pomaranče. Peljali smo se malo ven, jih sami nabrali kar 7 bušljev, lepih, debelih. Bušelji je stal \$1.00. V trgovinah pa take pomaranče prodajajo po 79c ducat.

Vidite tako je pri nas v Miami. Če koga ta dopis zanima, mi lahko piše.

Frank J. Turk
10401 N. W. 33. Ave.
Miami, Fla.

"Adrija" vabi na koncert

Euclid, O. — V nedeljo 12. aprila priredi Pevski zbor "Adrija" v AJC na Recher Ave. svoj pomladanski koncert. Spored je sestavljen iz pevcev od Tone Šubelj. Pevski zbor "Adrija" je sestavljen iz samih mladih ljudi, otrok slovenskih naseljencev, ki so se vneli za slovensko pesem.

Poleg zbora bodo nastopili tudi solisti, tercet in kvartet. Na sporedu je tudi nastop Slovanovega kvarteta. Spored je pisan in bogat ter bo gotovo navdušil vse poslušalce. Koncert se začne ob 4. uri popoldne.

Poskrbljeno bo tudi za pijačo in okusne jedi. John Grabner in njegovi fantje bodo pa igrali poskočne polke in lepe valčke, da ne bo nikomur dolg čas.

Na veselo svidenje v Euclidu!

Mleko so ponarejali

Posebna služba mehiškega ministrstva za narodno zdravje je odkrila spretno organizirano družbo ponarejevalcev mleka. — Vodila sta jo neki industrije in

Led pokriva velika področja na celini

Groenlandija je največji otok na svetu, saj meri tri milijone kvadratnih kilometrov. Ozeke pas ob njeni jugovzhodni in jugozahodni obali je na zemljevidu zelen, kar označuje ravnino, nekaj manjših in večjih lis tik ob obali pa kaže, da so tod tudi stalne človeške naselbine. Ves ostali del otoka pokriva ledena skorja, debela povprečno tisoč metrov, ponekod pa celo nad 2000 metrov. Raziskovalci, ki so živeli več mesecev na Groenlandiji, so led dokaj natančno izmerili.

Groenlandija je videti kakor velik ostanek iz ledene dobe. Če bi se led na njej stopil, bi prišlo s tega velikega otoka mnogo vode. Bilo bi je toliko, da bi se gladina vode v morju dvignila za približno 8 metrov. — Ledeni oklep na Groenlandiji

zavzema blizu dva milijona kvadratnih metrov ali približno petino evropske celine. Kako majhna je v primeri z Groenlandijo Islandija, ki je dobila ime prav po ledenikih! In vendar je največji islandski ledenik Vatna Jekul večji od vseh ledenikov na evropski celini.

Ledeni skorja Antarktike, celine okrog južnega tečaja, pa je sedemkrat večja od ledene skorje Groenlandije. Ledeni skorja vse zemlje, vstevši ledenike na kopnem, zavzema desetino celine naše zemlje. Od tega odpade 15 milijonov kv. kilometrov na polarne kraje. Če bi se vsa ledena skorja zemlje stopila in odtekla v morje, bi se dvignila gladina morij za 30 do 35 metrov. Morska voda bi zalila mnogo primorska področja in vrkla daleč v doline rek.

GORIŠKE VESTI

Predavanje o spiritizmu na Placutu

Zadnji kulturni večer je privabil obilno občinstva v Marijin dom na Placutu. Č. g. dr. Klinec nam je predaval o spiritizmu in nam o tem povedal mnogo zanimivega. Pojasnil nam je gotove pojave pri spiritističnih sejah, katere je še podprl s skeptičnimi slikami, končno pa nam je z jasno in točno besedo odkril vso sleparijo, pretkanost in spretnost, na kateri sloni glavni del spiritizma. Drugi pojavi so spet čisto naravnega fizičnega izvora.

Temeljito predavanje je popolnoma zadovoljilo občinstvo, in če je še kdo imel kake dvome o tej stvari, so mu ob tem predavanju gotovo splahneli.

Veliko zanimanje vlada že sedaj v Gorici za prihodnji kulturni večer, ki bo posvečen slovenski materi. Sodelovali bodo dekliski krožki, Marijina družba in SKPD.

Stavka železničarjev in avtobusnih goriških podjetij

Splošni stavki železničarjev v Trstu in Italiji so se pridružili tudi goriški železničarji. Dva dni je bil goriški kolodvor zaprt. Kljub temu pa sta na prigr Trst - Videm prišla skozi Gorico v teh dneh dva vlaka. Stavki železničarjev so se pridružila še avtobusna mestna podjetja, katerih uslužbenci zahtevajo zvišanje plač in druge ugodnosti. Občinski svet pa je vse zahteve avtobusnega podjetja odklonil z izjavo, da je to podjetje z uvedbo proste cone prihranilo v enem letu 47 milijonov lir od teh 7 milijonov pri mestnih avtobusih. Iz tega vzroka je občina odrekla podjetju mest-

neki kemik, ki sta odkrila formulo za izdelovanje umetnega mleka. V umetnem mleku so našli med drugim gumi-arabikum, mineralno olje, glokoko in kavstično sodo. Ponarejevalci so iz 400 litrov navadnega mleka naredili 5000 litrov mleku zelo podobne bele tekočine. Mleko je bilo ponarejeno tako dobro, da ga gospodinja na trgu niso razlikovale od pravega in so ga kupovale za pravo.

Prišlo je celo tako daleč, da so ponarejeno mleko pošiljali v zavod za pasterizacijo in ga mešali s pravim. Ponarejevalci so imeli blizu glavnega mesta Mehike tudi posebno tovarno, opremljeno z vsemi pripravami in napravami za izdelovanje umetnega mleka.

no podporo. Podjetje je pred priključitvijo večjega dela Primorske Jugoslaviji ogromno zaslužilo. Razen vpenjače na Sv. Goro je imelo v rokah vse avtobusno omrežje cele Primorske. Ni čuda, če se to sedaj brdsko pozna.

TRŽAŠKE VESTI

Fašistična mladina zopet na delu

Vsem so brez dvoma še v spominu lanski marčni izgredi v Trstu, ki jih je organizirala fašistična mladina. Tudi letos niso hoteli zaostati. V nedeljo 8. marca je imel MSI veliko zborovanje v gledališču Rosetti v Trstu. Govoril jim je njihov duče, gen. tajnik De Marsanich, ki je pripeljal v Trst veliko število svojih pristaev. Po končanem zborovanju so se MSI-lovci napotili s črno zastavo na čelu in med petjem fašističnih pesni na pohod po mestu. Policija je demonstrante razpršila in zaplenila črno zastavo. Kljub temu se je večji skupini demonstrantov posrečilo doseči Korzo, kjer so pred sedežem independentistov začeli izzivati in živigati. Policija je skušala razgrajalce razgnati, a v istem hipu se je razlegel močen pok in ljudje so se razbežali na vse strani. Na tleh so ostali le ranjenci, ki so klicali na pomoč. Policija je ugotovila, da je počila ročna bomba, ki so jo demonstranti sami vrgli proti policiji, a radi gneče ni dosegla cilja in se je razpočila sredi demonstrantov samih. — Ranjenih je bilo 25 oseb, med njimi dva tako hudo, da so jima morali v bolnišnici odrezati nogo nad stopalom. Oba sta iz Padove, kakor tudi večina ostalih ranjenec. Policija je takoj uvedla preiskavo in aretirala večje število oseb, večinoma iz Italije. Tržaški župan je na zadnji občinski seji, kjer so mnogo razpravljali tudi o tem dogodku, zagotovil, da bo podvel vse ukrepe, da se lanski marčni izgredi ne bi ponovili tudi letos. Začetek se je že pokazal. Arretirani pridejo pred sodišče.

Izvršni odbor Slovenske demokratske zveze za STO je na svoji seji dne 12. marca v zvezi z nedeljskimi izgredi sprejel naslednjo resolucijo:

OBZALUJEMO, da je bilo tržaško mesto zopet pozorišče iredentističnih demonstracij in izgredov, ki so zahtevali toliko žrtve tudi med nedolžnim tržaškim prebivalstvom.

PROTESTIRAMO proti vpadu fašističnih "škvader" iz beneških mest v Trst z očitnim in

izključnim namenom, da organizirajo demonstracije in bombe atentate zato, da ustrahujejo tržaško prebivalstvo ter širijo narodnostjo in socialno sovraštvo med nami.

ZAHTEVAMO od ZVU, ki je odgovorna za varnost državljanov, da prepreči prihod v Trst "škvadram" plačanih iredentističnih razgrajalcev, in da ne dovoli nikakih manifestacij za 20. marec, da se preprečijo nove žrtve.

POZIVAMO slov. prebivalstvo, naj ohrani mirno kri in vztrajnost v teh težkih dneh, v prepričanju, da pravica mora končno zmagati.

Otvoritev Mladinskega doma SDD v Sv. Križu pri Trstu

Tržaško Slovensko dobrodelno društvo, ki skuša na vse načine omiliti težko ogroženi narodnostni in socialni položaj slovenskega življa na Tržaškem, si je pred meseci zamislilo širokopotezno akcijo postavitev lastnega doma, ki naj bi služil predvsem šolski mladini in mladini sploh. V nedeljo 8. marca je SDD pokazalo prve sadove te plemenite akcije in povabilo v Sv. Križ pri Trstu vse one, ki so pripomogli, da stoji sredi košatega vrta lepo obnovljena enonadstropna stavba. Odzvali so se temu slavu polnoštevilno tudi domačini, Slovenci iz Nabržine in okoliških vasi, kar znači, da živi med nami še vedno človečanski čut. Novemu odboru, ki bo poslej upravljal Mladinski dom, je bila poverjena naloga, da pritegne v svoj delokrog več slovenski živelj v mestu in po vaseh in s tem pripomore pri napornem delu za socialno dobrobit naše mladine.

Načrtno utesnjevanje slov. otroških vrtcev na Tržaškem

Vprašanje slovenskih otroških vrtcev v Trstu in okolici je eno izmed mnogih, ob katerem se zgovorno kaže vsa italijanska nestrpnost do slovenskega življa na tem ozemlju. Zaman so vse prošnje, vsi dokazi nujne potrebe slov. otroških vrtcev v gotovih predelih mesta in dežele, vsi natančni seznam slovenskih otrok, ki čakajo na otvoritev slov. vrtcev. Oblasti vedno najdejo zapreke in izgovore, da se otvarjanje slov. vrtcev stalno zavlačuje in onemogoča. V ulici Sv. Franciška v Trstu so že davno oblasti obljubile otvoritev tako potrebnega vrta za slov. otroke. Do danes je vse ostalo samo pri obljubah. Pri Sv. Ani v Trstu imajo poleg dveh italijanskih tudi slov. otroški vrtci, a medtem ko sta prva dva v lepih modernih stavbah, se mora slovenski stiskati v vlažne prizemske prostore. Pa kakor izgleda, bi jih radi še od tu izgnali. Že delj časa mu namreč grozijo, da mu bodo odvzeli kar dva prostora za ambulatno podporno ustanovo za mater in otroka, kakor da bi ne imeli drugod primernejših prostorov za to. Lahko bi našli še mnogo takih primerov, a ker pravijo, da imajo Slovenci trdo kožo, zato raje molčimo.

IZ SLOVENIJE

"Rimski dnevnik" je delj časa dela propagando za prevod znanega romana Emila Zola — "Lurd", ki ga je prevedel Bratko Kreft. V tm romanu se na podoben način smešijo lurski čudeži in vse, kar je v zvezi s tem slavnim Marijinim svetiščem. — Roman je izšel v Cankarjevi založbi in ga "Primorski dnevnik" vsem toplo priporoča. Da bi se bolj vzbudil zanimanje za to pcdlo delo, objavlja sam v zadnjih številkah razne odlomke iz tega romana. Prav tako je te dni izšla v slovenskem prevodu tudi francoska knjiga časnika Hainchelina "Izvor religije". V njej hočejo "znanstveno" dokazati, kako je vsaka religija le človeškega izvora, in še prav posebno krščanstvo, katerega ustanovitelj Kristus, ni bil drugača kot človek. Tako si ljudske oblasti v Sloveniji na vse načine prizadevajo, da bi zatrla vero v srcih slovenskega ljudstva.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Ko je bilo v vprašanju prestonasledstva storiti odlični korak, pojavila se je tudi med Hrvati razdvojenost. Hrvaški plemiči iz Primorja so se odločili nagibati k nadvojvodu Ferdinandu, med tem ko so se slavonški stanovni navduševali za Ivana Zapolja, čigar rodni grad Zapolje je bil na slavonški zemlji med Vrbovo in Novo Gradiško.

Volilni sabor so sklicali Hrvati v grad Cetin na dan sv. Tomaža, 21. decembra 1526. Ferdinand si je izbral za poslanca na tem saboru štiri odlične Kranjce: dunajskega prošta, doktorja filozofije in prava, Pavla iz Kamnika (de Oberstain), vrhovnega poveljnika Nikolaja Jurisica, Ivana Kacijanarja in Ivana Puchlerja, poveljnika gradu na Kranjskohrvaški meji. Ferdinandovi poslanci so se sestali s hrvaškimi stanovni 31. decembra v ffranciškanske msamostah na Cetinu. Predmet pogajanj je bila pred vsem deželna brambila, katero bi moral Ferdinand na svoje stroške vzdrževati na Hrvaškem.

Razprave so se zategnile skoraj do večera drugega dne. Ko so Ferdinandovi poslanci pristali na zahteve Hrvatov, so zbrani stanovni 1. januarja 1. 1527, glasno izvolili Ferdinanda "za pravega, nedvojbenega, naravnega vsega slavnega kraljestva hrvaškega kralja in gospodarja".

Nekaj dni po cetinskem saboru (6. januarja) so se zbrali tudi stanovni kraljevine Slavonije v mestecu Dubrava pod vodstvom kneza Krsta Frankopana in zagrebskega škofa Simona in izvolili Ivana Zapolja za kralja. Vendar je moral knez Frankopan navzočim plemičem obljubiti in prisesti, da bode delal za mir in sporazum med obema protikraljema. Tako je bilo tudi hrvaško kraljestvo ob začetku novega leta 1527. razdeljeno v dva velika tabora: Slavonija je imela za kralja Ivana Zapolja, Hrvaška pa nadvojvoda Ferdinanda.

Hrvatje so pričakovali od novega kralja, da združi kraljevine Hrvaško s svojimi dednimi, notranjeavstrijskimi deželami v eno kraljevino celoto, da potrdi vse njene pravice in privilegije in zlasti da vzdržuje na Hrvaškem stalno posadko 1000 konjenikov in 200 pešcev v obrambo meji proti Turkom. Ko se te obljube Ferdinandovih poslancev niso izvršile, se je hrvaško plemstvo 28. aprila 1. 1527. zopet sešlo na sabor v Cetin in se v spomenici na kralja Ferdinanda bridko pritoževalo nad hudo škodo, ki jo mora trpeti Hrvaška, ker nedostaja močne deželne brambe. Poleg tuge in žalosti, ki se javlja v tej spomenici, se odlikuje na nekaterih mestih tudi po svojem moškemu ponosu, ako na primer stanovni poročajo kralju: "Naj ve vaše veličanstvo, nikdar še ni bilo slišati, da si je kateri vladar s silo podvrgel Hrvaško, ampak po smrti zadnjega našega kralja Zvonimira smo se svobodno volje pridružili sveti kroni ogrskega kraljestva in sedaj vašemu veličanstvu."

Na to odločno spomenico je odgovoril Ferdinand s pomirljivim pismom, v katerem je izkušal potolžiti in ohlabiliti užaljene hrvaške stanovne. Obljubil jim je, da bode imenoval novega skrbnega bana, utrdil obmejne gradove in da jim bode njegov poveljnik Jurišić s svojo vojsko ob kakem nenadnem napadu vedno v zaščito. Le dvojne želje jim za sedaj ne more izpolniti. Na Hrvaškem ne more vzdrževati tisoč konjenikov in dvesto pešcev, ker rabi

Ivan Cankar:

Sova

V soboto popoldne je bilo. Mežnar in ministrant sta potrkavala; ko sta sev račala iz cerkve, sta gredoč stopila k nam. Mežnar je stiskal s šapastima rokama veliko sovo, ki je časih srdito zamahnila s težkimi perotmi, poskušala oprasiti z jeklenimi kremplji. Lepa žival je bila, pogled njenih udrtih, okroglih oči pa je bil strašen, prikritega, besnega sovraštva poln, sovraštva, zaničevanja in prezira do ljudi, do sveta in Boga, sovraštva in zaničevanja do življenja, dneva in solnca; v tistem zamolklo rumenem plamenu ozkih zenic je bilo kakor najgloblje, poslednje spoznanje, ob katerem bi človek okamenel; spoznanje daleč onkraj groba, do črne brezdanosti, iz katere se krohoče zasmeje vsej tej trenotni klaverni vesoljnosti.

Kupili smo to sovo od mežnarja, da bi jo imeli pri hiši, kakor imajo drugod papige. Vtaknili smo jo v veliko, s mrvo nastlano kletko; med vratci je gredoč še usekala mežnarja v roko, da se je pocedila kri. Nato je stala tiho, nepremično sredi kletke, oči globoko skrite pod sive, namršene obrvi, rumeni kljun zasekan v prsi. Če se je kdo približal, zazibal kletko, se je komaj genila, le oči so se za hip napol odprle in iz njih se je za bliskalo tisto besno, globoko, neugnano sovraštvo, ki tudi v ječi ni poznalo ne udanosti, ne strahu. Domislil sem se tistega Vaneke, ki se je krohotal pod vislicami, da se je slišalo na cesto.

Za prvo noč smo jo spravili v malo prazno kamrico poleg moje izbe. Kamrica je bila temna, imela je le ozko, okroglo lino za zaprašenim okencem.

Takrat so bile prelepe spomladanske noči. Pri nas na holmu, v samotni, sredi smrekovih gajev in sadnih vrtov, se oznanja pomlad vse preje, vse topleje in glasneje nego spodaj v dolini. V tistih nočeh se človeku zdi, da čuje življenje, ki se drami; tajnostni glasovi, kakor globoko iz zemlje same, nemirno trepetanje v vejevju, nenaden, hrepeče klic iz daljave — in vendar tišina, tako neskončna, da bi slišal zvezde na nebu.

Legel sem in vpilnil svečo. V dremavici se mi je še zazdelo, da vidim tik pred seboj dvojne zamolkli, rumenih solnc; nato ni bilo ničesar več.

Nenadoma sem se trepetaje vzdramil ter sem poslušal. Kakor da je od daleč še odmevalo, v daljavo se izgubljalo — nekaj strašnega, obupnega, klic smrti. Iz kamnice se je oglasil odgovor; trikrat po vrsti je vzkrinknilo, rezko, besno, ne pomoči proseče, temveč kričeče po masčevanju. Zaropotalo je, butalo je ob kletko, kletka je kolebala ter se preklebnila. Ne več od cerkve, že čisto blizu, z oreha ali jabla-

ne, se je razlegal dolg, zategnjen vik, ki je sunkoma tresel vso noč, da je vztrepetal od groze. Divji jok, besen, grozeč, ali vendar je bilo globoko v njem, na dnu skrito, nekaj mehkega boleznega. Takoj je odgovorilo v kamrici, vzkrinknilo je trikrat po vrsti, rezko in trdo, kakor bi z nožem usekalo, in kletka se je v drugič ropotaje preklebnila. Zazdelo se mi je, da čujem zamah težkih peroti tik pred oknom in srce se mi je stisnilo v neznanem strahu. Samega, napol še v sanjah, v tihi noči, me je spreletelo: "Zdaj, zdaj je čisto blizu tebe tisto življenje onstran smrti, polno brezdanjega spoznanja, iz katerega se krohoče zasmeje človeku in Bogu, pomladi in smrti!" — Planil je klic proti nebu, ne človeški, ne sovji, silen, da so se stresle zvezde, butilo je ob lino z vso močjo, v drugič, v tretjič, v kamrici je krinknilo, kletka se je preklebala ropotaje. Poslušal sem ves v grozi — neznan življenje je bilo poleg mene, da bi ga z roko dosegel, govorilo je svojo strašno govoričo jaz pa je nisem razumel in vse skrivnosti, vse poslednje so bile v teh glasovih dušičih, grozečih, čutil sem.

Nenadoma je vse utihnilo. Tišina trudna, zatohla, kakor v božjem grobu. Pomlad je bila utihnila, v vejevju ni bilo trepetave, zvezde so molčale.

Zjutraj sem stopil v kamrico; iz teme je zlobno in zasmehljivo pogledalo name dvojje rumenih oči.

"Sovir je butal ob lino!" je rekla gospodinja. "Dajmo jo, sovo, na ono stran, da dobimo še sovirja!"

Ves dan je stala sova v kletki tiha, nepremična, samosvoja; če je napol odprla oči, je blisnil iz njih hudoben zasmeje.

Zvečer smo postavili kletko na ono stran, v izbo, kjer je spal hlapec. Tam je bilo veliko okno, dovolj široko za sovje peroti, in hlapec ga je odprl sa stežaj.

Vse je bilo tiho do polnoči. Že se mi je hotelo zadremati, ko me je spreletel mraz; prižgal sem svečo ter pogledal na uro; bilo je natanko polnoči.

Takrat se je oglasilo iz daljave daljave zategnjeno, zamolklo; vsa noč se je vzdramila in je poslušala. Ni me bilo strah, ali v polusanjah sem trepetal in prešinilo me je: "Da bi šlo mimo, da bi ostalo v daljavi... onkraj smrti!" Bližalo se je: zdelo se mi je, da čujem plahutanje silnih peroti; jokajoč, krohotajoč, zloben in bolesten vik je presekal noč. Moje srce se je stisnilo, je umolknilo; umolknilo je vse od zemlje do neba, strmeč in trepetaje je poslušalo vse. Ničesar drugega ni bilo več, ne zemlje, ne neba, ne zvezd, ne srca človeškega — le vik iz brezdanosti, rezek, neusmiljen, v dušo

grabeč. Vso noč do jutra.

Zjutraj je prišel hlapec v kuhinjo. Čemereh je bil in neprepan.

"Ne maram več te živali... postavite jo, kamor hočete!" "Kaj je bilo?"

"Nič, veter je bil zaloputnil okno, pa je butalo, da se Bog usmili, vse do jutra. In tudi če bi tega ne bilo, postavite jo kam drugam, to smrti!"

Tretjo noč smo postavili kletko na dvorišče, pred hlev. Dali smo sovi mesa na stelo, da bi ne poginila. Vso noč se je razlegalo kakor jok in krohot, kakor bolest in zasmeje, plahutalo je okoli cerkve, lovilo se v vejevju; spomladanska noč ni bila več naša; nekaj tujega, črnega je bilo poseglo vanjo iz druge onostranske noči... Se pred zarjo je vse nenadoma utihnilo, kakor da bi udaril, Strahotna tišina mi je legla na prsi in zaspal sem truden.

Zjutraj je prišel hlapec.

"Poginila je!"

"Kako poginila?"

V kletki je ležala sova, razločiti se ni dalo ne oči ne kljuna, vse je bilo skrito in zakopano v velik, košat, graham šop. Ta šop je bil posut s krvavimi kapljicami, kakor z rdečimi koraldami. Zraven je ležalo truplo podgane, glava pa je bila kakor s kleščami odščipnjena. Oboje, sovo in podgano, je zagrebel hlapec v gnoj.

Vsako noč opolnoči se oglasila strahotna posmrtnica. Težke peroti plahutajo krog cerkve, med kostanji in orehi. V zategnjem viku ni samo sovraštvo, je globoka bolest in je očitanje, ki bije na srce kakor s kladivom.

"Kaj ste storili?"

Na slepo je posegel človek v mesta toč branila. Zzraditi naneznano življenje in je bil ubijalec.

Vesti iz Slovenije

Lanski pridelek vina

Po poročilu ljubljanskega časopisa so pridelali lani v vsej Jugoslaviji nekaj nad 30,000 vagonov vina, to je skoro polovico manj kot leto prej.

Zanimivo bi bilo vedeti, koliko tega priredka je dala Slovenija in kje so vzroki tako malemu pridelku. Na vsak način lahko ugotovimo, da se slaba vinska letina v Sloveniji v Clevelandu ne pozna.

Tu je slovenski vin na trgu več kot dovolj. Tito pač rabi dolarje!

Železniško zvezo Beograda z morjem bodo začeli graditi

"Ljubljanski dnevnik" poroča, da bodo skoro začeli graditi železniško progo, ki bo vezala jugoslovansko prestolnico z Barom ob Jadranskem morju. Proga je bila v načrtu že pred vojno. Gradili jo bodo v posameznih odsekih. Pri gradnji proge bo letos predvidoma zaposlenih 4,000 delavcev.

Moški dobijo delo

Aeronautical Work

Tool and Diemakers
Toolroom Grinders
General Machinists
Toolroom
Production Grinders
Inspectors
(Line and Floor)
Also Operators for:
Turret Lathes
Automatics
(Multi-Single-Spindle)
Punch Presses

Družba preskrbi kosilo, kavo, zavarovalnico, bolniško in zdravniško oskrbo. Liberalni sistem počitnic. Visoka plača od ure in poravnaje življenjskih potrebščin.

Mora biti pripravljen delati katerikoli shift. 10% bonus za drugi in tretji shift.

Priložni lokal
Dobra transportacija
Radi boste delali pri
JACK & HEINTZ
17600 BROADWAY
Oglasite se v employment uradu
V pondeljek skozi petek 8 zj. do 5 pop.
V torek do 9 zv.
V soboto do 1 pop.
V nedeljo od 10 zj. do 2 pop.
Prosimo, prinesite izkaz
U. S. državljanstva
(mar.23,25,27)

Moški dobijo delo

Potrebujemo delavce za delo v skladišču, voznike truckov in pomočnike voznikov. Zglaste se osebno v uradu.
Drenik's Beverage Dist. Inc.
23776 Lakeland Blvd.
RE 1-3300 RE 1-3301
(61)

MALI OGLASI

Soba se odda

Opremljena soba s posebnim vvhodom se odda samskemu moškemu. Kličite EN 1-2647.
—(mar.25,27)

Soba se odda

Opremljeno sobo oddam moškemu ali ženski na Addison Rd. blizu St. Clair Ave. Kličite EN 1-6819.
(61)

Soba se odda

Opremljeno sobo oddajo v najem moškemu. Kličite EN-1-0590.
(60)

Hiša za dve družini

v bližini East 185 St., 5 sob spodaj, 5 sob zgoraj, zimska (storm) vrata in okna, dvojna garaža. Vse v dobrem stanju. V spodnje stanovanje se lahko vselite TAKOJ. Zelo dober nakup.

Zelo dober nakup

Dobro izpeljana mesnica in grocerija že 30 let v slovenski naselbini v Norwood okolici se prodaja po zelo ugodni ceni radi družinskih razmer. Za podrobnosti pokličite

KOVAČ REALTY

960 East 185 Street
KE 1-5030
(61)

Hiša naprodaj

Proda se hiša v dobrem stanju za 1 družino. Ima 6 sob, nov furnez na plin, dva garaži, blizu cerkve Marije Vnebozete v Collinwoodu. Vprašajte na 15926 Whitcomb Ave. Lastnik.
—(60)

Za fine in najnovejše mode spomladanske

Sterling Suknje in Sute direktno iz lovarne

po nižjih cenah kakor kje drugje, se obrnite z zaupanjem na

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Rd. EN 1-3426

Hiša naprodaj

Izvrstna hiša za 2 družini, 4 in 4, dva furneza, kombinacijski jekleni v zimski okna zdolej. Zgotovljena podstrešna soba. Dvojna garaža. Blizu Waterloo Rd. in E. 161 St. —(62)

Hiša naprodaj

Hiša z dvema stanovanjima, eno 5 sob in furnez na premog, drugo 3 sobe in furnez na plin. Zadaž veliko poslopje primerno za delavnico. Cementni dovoz. Vse je v dobrem stanju. 1164 Norwood Rd. zadaj. —(60)

Moški dobijo delo

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih oddelkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglaste se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(mar.23,25)

POWER BRAKE OPERATORS and BRAKE LEARNERS

Takoj potrebujemo izkušene in začemnike, stalno delo. 45 ur na teden. Plača od ure. Bolniška podpora in zavarovalnica.

THE INTERIOR STEEL EQUIPMENT CO.

2352 E. 69 St.
(pol bloka sev. od Quincy Ave.)
(61)

T A P C O

ZDAJ NAJEMA SPOSODNE MOSKE ZA

UČENJE PRI DELU

FORGING PRESS OPERATORS

SKILLED MEN FOR TOOLMAKERS

(For experimental work building jigs and fixtures)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

MACHINE REPAIRMEN

(1st and 2nd Class)

Vprašajte za W. S. OLIVER v employment uradu od 8 zj. do 5 pop. od pondeljka skozi petka; od 8 zj. do 3:30 pop. v soboto.

Dobra plača od ure in dobri delovni pogoji. Prosimo prinesite izkaz državljanstva.

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave.

(61)

Pomivalec

Pomivalec za posodo dobi delo od 3 do 9 zvečer, 6 dni v tednu, nič ob nedeljah.

Fannie's Lunch

400 E. 156 St.
KE 1-9750
(59)

DIEMAKERS

Za srednje in velike dies TOOLROOM ENGINE LATHE OPERATORS MACHINE REPAIRMEN DIE REPAIRMEN

Mi bi radi tudi govorili z MACHINISTS

Visoka plača od ure in čas in pol za nadurno delo ter dvojna plača ob nedeljah. Dobri delovni pogoji in dodatek za življenske stroške.

Ta dela pri OBEH NASIH TOVARNAH, E. 93 in Woodland ter 1115 W. 152 St., ampak ZGLASITI SE MORATE V ST. 1 employment uradu.

MURRAY OHIO MFG. CO.

1115 E. 152 St.

(63)

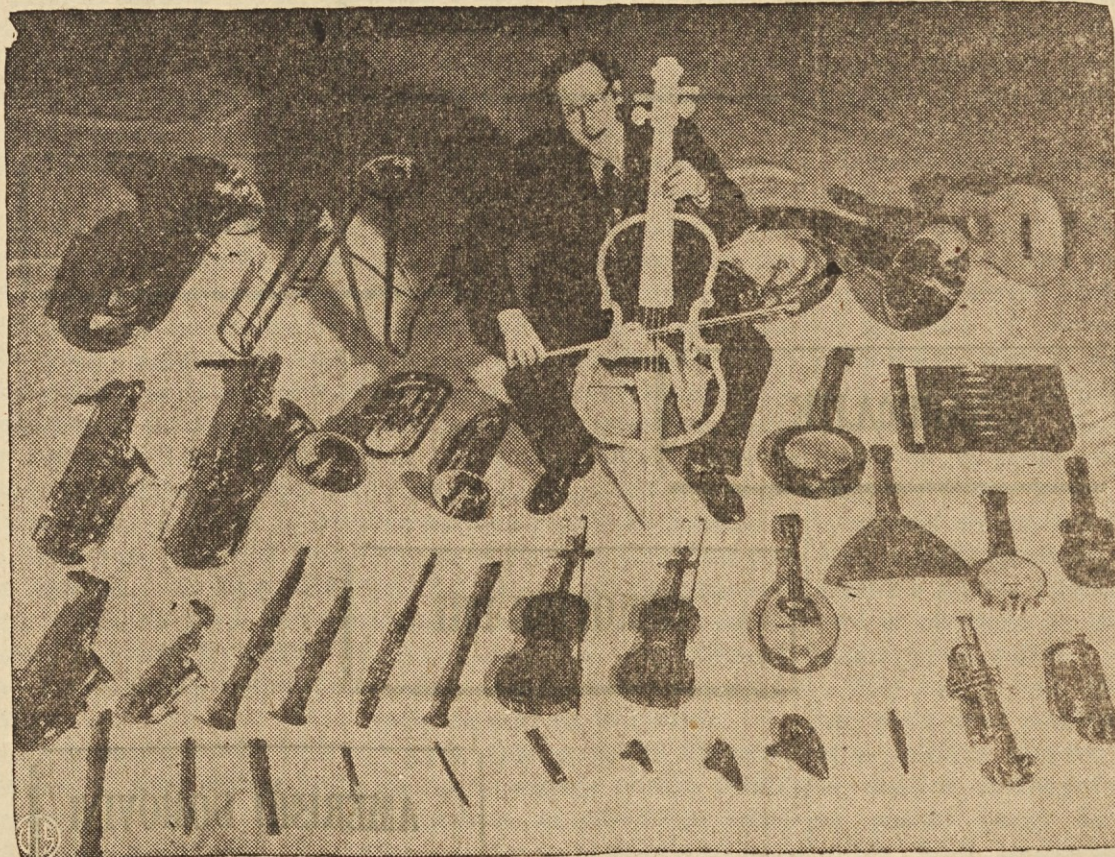
Machine Operators AND Assemblers

Visoka plača od ure z dodatkom za življenske potrebščine. Prosimo oglaste se osebno v našem employment uradu na Engle Rd., južno od Brookpark.

FORD MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

(63)

SVEDSKI MOJSTER — Oscar Rundqvist sredi glasbenih instrumentov, na katere zna igrati. Šved, ki je star 40 let, igra jazz prav tako dobro kot klasike, pri tem pa študira še jezike.

(Dalje prihodnj.)

IVAN ZOREC:

Domačija ob Temenici

"Kraševčevina bi bila lahko na prodaj."

"Zmotila sta se!" je Nace trdo dejal.

"Saj pravim: ugenila sva jo, zdaj pa sem prišel, da te lepo vprašam, ali misliš, da boš mogel dve domačiji pestovati tudi, ko matera ne bo več, in, ali ne bi bilo bolj pametno, če bi se oprijel le te, ki jo imaš po tistile lepi Marički."

"Kdo Vam je dejal, da je na prodaj?"

"Tako sem si le mislil. A vprašati sva hotela tudi tvojo mater, pa je prišel Maričkin oče, ki je začel nad materjo poskakovati zaradi travnika ob Temenici, češ, da ga voda zaliva, ker se je jarek zasul."

Nace je precej slutil, da je uboga mati spet imela križev sto in sto, preden se je otepla oblastnega rlepa. Nejevoljen je tedaj dejal Obličanu:

"Ne zamerite, oče Obličan, moja domačija ni na prodaj."

"Prav, no, prav, morda se boš še kaj premislil," je Obličan rekel in šel.

Popravimo ogrodja in fenderje na vašem avtomobilu

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.
Po pošti stane \$3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborni zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0834

DVA
POGREBNA ZAVODA

za
zanesljivo izkušeno sočutno pogrebno postrežbo

po
ceni, ki jo SAMI izberete
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
225 East 97th St.
Brooklyn 16, N.Y.

Tudi Nace je stopil venkaj, da mu ne bi bilo treba govoriti o Obličanovi ponudbi.

Pred hišo je postal in se ozrl kvišku.

Megle so se dvigale, oblaki, že precej visoki, so počasi drsli na jug, med njimi so rezali razporki z jasnino, vse očitno znamenje, da se bo naredilo vreme.

Pa Nacetu zdaj ni bilo toliko do tega. Obličanove besede so mu sedele v ušesih. Srce jih je odganjalo, obenem pa že pritikal k čisto drugemu domisleku.

Kaj se ni že zadosti dolgo ustavljal, pripravljaj in obotavljal? Glej, zdaj je prilika, zdaj se bi utegnulo odločiti.

Vrnil se je v hišo k Marički in počasi napeljeval besede, a misli so se mu vzneredile od velikega notranjega nemira, zato je po kratkem sem in tja bušil kar naravnost. Oče da mu še zdaj nikjer ne da miru, zmerom bolj so oblastni, besede stržjejo in sitnarijo, kjer le morejo. Kaj, ko bi se jim umeknila in se lepo preselila na Kraševčevino?

Marička se je ustrašila. Dolgo ni zinila nobene, potlej pa se je domislila:

"I, kaj bo pa z našo domačijo?"

"Kaj? Prodala jo bova, če se bo dobil dober kupec. Za izkupilo bi na Kraševčevini še kaj dokupila, drugo pa shranila ali pa razposodila z dobrimi obrestmi."

"Našo lepo domačijo da bi prodaja?" se je branila. "Ali je ne bi bilo škoda?"

"Saj ne rečem, ni slaba, čeprav je dosti njiv precej strmovitih in odročnih. Ampak moja domačija je vsa na ravnini in ob veliki cesti."

Marička je molčala in pobesila glavo; roke, ki so ji obležale v naročju, so nemirno svaljkale trak predpasnika.

"Živela bi kakor graščaka," je Nace dalje dopovedaval. "Ti bi bila kar gospa, zmerom čista in belih rok, samo na posle bi pazila in na krčmo."

"Nace, jaz si ne upam. Ostani tu, saj rada delam."

"O, pa očetno sitnost še dalje prenašajva, kajne? Vidiš, tam bi živela lepo v miru, nikoli se ti ne bi bilo treba kaj prida truditi, vse bi opravili drugi radi."

"Jaz znam samo tu gospodinjiti, za tisto pa nisem, da bi le gledala."

"O Marička maričkasta ti! Saj opravkov bi imela zadosti, samo lažjih, kajpa. Vidiš, kakor pav bi se nosila iz sobe v sobo, ključ ob pasu bi ti rožljali, kri-la bi praznično šumela in čevljički bi ti gosposko škripali, ko bi se obračala od mize do mize."

"Nikar ne govori, Nace, kar sram me je."

"In gostje bi te spoštljivo pozdravljali: O, dober dan, gospa! Napil bi Vam, če ne bi zamerili."

"Nace, nikar, kar sram me je in srce me boli..."

"Ob nedeljah in praznikih, veš, pa bi prihajal tisti veseli Bernad s harmoniko, in od vseh strani bi ljudje vrel v našo krčmo — pa kaj krčmo, kaj gostilnico: v restavracijo pri lepi Marički..."

"Nikar, Nace, nikar tako! Naj delam, kakor znam."

"Ali si čudna! Zakaj si ne bi olajšala življenja, če nikomur ne škodiš? Le sebi bi koristila in veselje napravila meni."

"Premisliva še, Nace."

"In trpiva in se izdelajva na polju in pri živini od prve zore do trdega mraka, za nameček in priboljšek pa nama bodi očetna oblastnost."

"Saj res: kaj pa bi dejali oče?"

"Nič. Prodaja bi se naredila kar naglo, brez hrupa in velikega oznanjevanja. Obličan bi se tiho domenil s kupcem."

Marička se je zamislila. Nace je vstal in od nepočakanosti zakoračil po sobi.

Na zahodu se je nebo ubrisalo, v sobo so lili soparni žarki že nizkega solnca in na polno obsevali tiho Maričko.

"Stori, kakor veš, da je prav," se je naposled vdala bolj zato, da bi mu ustregla, kakor iz želje po lepšem in lažjem življenju.

Nacetu je obraz zagorel od veselja in olajšanja. Urno je sel kraj nje, jo objel čez rame in dejal, tudi sam ves obsijan od solnca:

"Zdaj sem pa zdrav, Marička, in srečen, da ti ne morem povedati, kako."

"Pa si mi zmerom trdil, da nisi bolan," se mu je nasmehnila.

"Za zdravnika nisem bil bolan, le zase, ker sem tako težko živel tu, tako nerad trpel strahovanje tvojega očeta."

"Zakaj mi nisi nikoli nič povedal? Laže bi ti bilo."

"Saj veš, kakor rad te imam. Bal sem se, da bi te žalilo, če bi z jezo govoril o tvojem očetu."

Marička ga je hvaležno pogledala, primeknila se k njemu in tiho rekla:

"Nace..."

V besedi je bilo toliko vdanoosti in ljubezni, da od same čistosti sreče ni mogel nobene odgovoriti.

Obličan je res vse hitro in spretno opravil.

Kupec, tisti izpod Novega mesta, je doma bil bajtar, hodil h kmetom v dnino in se ubožno preživljal. Nanadoma je podedoval precej denarja in si zaželel velike kmetije. A zanj ni bila na prodaj nobena, čeprav bi za koga drugega bila. Vsakomur

je bilo žal domačije, da bi jo dal v roke bajtarju.

"Po moji zemlji ne bo šaril bajtar!" se ga je vsakdo otresal. Zemlje lačni bajtar se je na nekem sejmu seznanil z Obličanom in tako zvedel, da bi se tam in tam bržkone dala dobiti lepa kmetija.

Trlepovina mu je bila kaj všeč, samo predraga je bila zanj. Vse kupnine ni zmoget, za ostanek sta se Nace in Marička vknjžila in si izgovorila poštene obresti.

Trlep je besnel, ko je zvedel, da se Trlepovina prodaja. Naposled se je ponižal, da je prošil in rotil, pa je bilo vse zaman. Nace je rad imel svojo domačijo in mir, Trlepovina mu je prikustil Trlep sam, a Marički je bilo bolj do zadovoljnega in srečnega moža ko do hudega in sitnega očeta.

V obupni ljubezni do rodne zemlje se je Trlep po strašnih duševnih vojih odločil, da bi sam kupil; pa tudi tega ni mogel, kup je bil sklenjen že s tistim bajtarskim prihajčem, kakor ga je imenoval.

"No, Trlepovina je šla," so sosedje dognali.

"Da, v druge roke."

"Kdo bi si bil kdaj mislil kaj takega!"

"Res, hudo je to. Trlep bi se mi smilil, če ne bi bil, kakršen je."

"Bolj se mi smili rod njegov, ki se potika po svetu in nima kam domov."

"Tu se kaže očitna jeza božja."

"Če bi še strela počila, kakor v hišo, ki so iz nje pregnali lastovke, se človek ne bi čudil prav nič."

"Zdaj ti Trlep nori od kesa, da je dal iz rok."

"Udariti je hotel po sinu, pa je le sebe loputnil. Osebenjica ne bo gospodinjila na Trlepovini, je dejal, na, zdaj pa ji bo osebenjak, bajtar gospodaril."

"Kaj nisem zmerom pravil, da bo napuh srdoritca samogoltnega še prebito ponižal?"

"Onidan sem ti ga videl tamle gori ob hosti, kako je jokale gledal po nekdanji svoji domačiji, in verjemite mi, da se mi je kar inako storilo."

"Da, kdo nima rad svojega doma?"

"Še zajec rad steče pod tisti grm, kjer se je izlegel."

"Kam bo šel sin, če se bo kdaj vrnil?"

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE PREZGODNJE SMRTI NAŠE PREDRAŽE IN NIKDAR POZABLJENE MAME, STARE MAME IN SESTRE

Rose Sintič

ki je zatisnila svoje mile oči za vedno dne 23. marca 1950

Nova spet pomlad prihaja, vse se oživel bo, vse — le mamice predrage k nam nazaj nič več ne bo.

V naših srcih cveto rože ljubavi, spočete v ljubezni pravi, cveto iz srcnih globčin Tebi, draga mama, v blag spomin.

Zalujoči ostali:

MRS. ROSE SCHEID, MARTIN, MRS. ANGELA JASINSKI, FRANK, in ANTHONY, otroci JOHN PEČJAK, brat, Greensboro, Pa., ter redovnica MARY NOTBURGA, sestra v stari domovini.

Cleveland, O., dne 25. marca 1953.

"Fanta je res zavrgel prav ne-očetovsko."

"Iz samega napuha, saj pravim."

"In iz zaničevanja do revne snahe, čeprav je morda prav pridna ženska."

"Zato ga je zdaj Bog potipal."

"Tako je, če žensko napraviš za gospodarja."

"E, vsaka ženska nima pame-ti za kmetijo; za druge stvari ima srce."

"Saj drugače tudi biti ne more. Če ti padeta v vodo mah in žena, izvleci najprej ženo! Tako neki stoji zapisano. Tudi žena ima rajši moža in otroke kakor rodni dom in vse drugo."

"To je zakon: in žena bo zapustila očeta in mater in se bo držala moža!"

VIII.

Na Trlepovini se je vgnezdil

tuj rod, bogve odkod. Ubogi Trlep je kar divjal od togote in žalosti, ko je z Gorševine gledal, kako se šopiri bajtarski prihajac. In ta prihajac, ta bajtar se zdaj imenuje Trlep, Trlep! Vsa soseska mu daje to ime.

Prepiral, pretepal bi se bil zaradi te nove žalitve, pa se mu je volja, nekdanj tako trdna in neupogljiva, kar lomila pod težo prekesnega spoznanja, da je zle svoje usode kriv čisto sam.

Življenje, ta čudovita zmes samih zmen in težav, ga je čisto zmlelo. Še pred kratkim zdrav in čvrst, je bil zdaj star, že kar vegast; noge mu niso bile več tiste, vid je pešal, sluh popuščal.

PRI NAS DOBITE VELIKONOČNE KOŠARICE ZA OTROKE

napolnjene z različnimi dobrotami

Govorimo slovensko

Molly & El's Slaščičarna
6304 ST. CLAIR AVE.

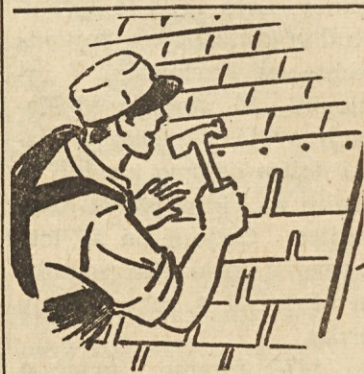

ŽLEBI - STREHE

POPRAVLJENE in NADOMEŠČENE

GLAVAC
Sheet Metal & Roofing Co.
1052 ADDISON RD.

WI 3-3363 ali HE 1-5779

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

GOLOBI — PISMONOŠE — Ameriška armada, ki je opremljena z vsemi modernimi sredstvi poročevalske službe, uporablja še vedno tudi golobe — pismonoše. Slika je posneta na Koreji.